

Анотація до дипломної кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти
СЕРГЕСВА АНДРІЯ ОЛЕГОВИЧА
Кафедри сценічного мистецтва і культури
Інституту культури і креативних індустрій
Київського національного університету технологій та дизайну
академічної групи БАМП-20

Керівник дипломного проекту:
нар. арт. України, проф.
СОМОВ ЛЕВ МИКОЛАЙОВИЧ

«ЯК ВАЖЛИВО БУТИ EARNEST»
Роль - ДЖЕК УОРДІНГ

12 червня 2024 року

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ВИКОНАВЧА СКЛАДОВА ПРОЕКТУ	3
1.1. Стислі дані про виконавця	3
1.2. Стислі дані про колектив та партнерів	3
1.3. Стислі дані про місце реалізації проекту	4
РОЗДІЛ 2. ОПИС ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ	5
2.1. Формулювання фахового завдання кваліфікаційної роботи	5
2.2. Тема дипломної вистави	6
РОЗДІЛ 3. ПРОЦЕС РОБОТИ НАД ДИПЛОМНИМ ПРОЕКТОМ	8
3.1. Стислий опис дипломної вистави	8
3.2. Формулювання здобувача освіти процесу роботи над роллю	9
РОЗДІЛ 4. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ КОМПЛЕКСУ ЗАХОДІВ ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ ВИСТАВИ	11
РОЗДІЛ 5. ВИСНОВКИ	14
5.1. Висновки здобувача освіти з приводу створення дипломної роботи	14
5.2. Відгук керівника на ключові завдання роботи та їх виконання здобувачем освіти	15

1. ВИКОНАВЧА СКЛАДОВА ПРОЕКТУ

1.1. Стислі дані про виконавця

Виконавець дипломної роботи – Сергєєв Андрій Олегович (13.12.2002 р.н.),
Здобувач вищої освіти кафедри Сценічного мистецтва і культури, інституту культури і креативних індустрій Київського національного університету технологій та дизайну. Випуск академічної групи БАМПск (н) -22, майстерні нар. арт. України, проф. Лева Сомова.

Під час процесу здобування освіти, у студентських показах та фахових іспитах були реалізовані та практично втілені на сцені наступні ролі:

1. А - “Синій Автомобіль”, Я. Стельмах
2. Блазень - “Король Лір”, В. Шекспір
3. Стецько - ”Сватання на Гончарівці”, Г. Квітка-Основ'яненко
4. Лис - “Лис Філософ” С. Мрожек
5. Мусташенко- “Закон” В. Винниченко
6. Грінберг- “Між двох сил” В. Винниченко

Серед ролей, реалізованих під час випуску дипломних вистав:

1. Джек Уордінг- “Як важливо бути поважним”, О. Уайльд
2. Бенволіо - “Ромео і Джульєтта”, В. Шекспір
3. Головастиий - “Шукаю Людину”, К. Сергієнко

Під час навчання приймав участь у виставах незалежного проекту ГО “Театральна Біржа” (Вчитель музики - ”Божевільний Журден”, Ж. Мольєр; Попкорн - “Оскар і Рожева Пані”, Е. Шмідт).

1.2. Стислі дані про колектив та партнерів

Виконавці ролей, разом з якими проводилась робота над випуском дипломної вистави “Як важливо бути Earnest” - здобувачі вищої освіти кафедри Сценічного мистецтва і культури, Інституту культури і креативних індустрій Київського національного університету технологій та дизайну, випускники майстерні нар. арт. України, проф. Лева Сомова.

Серед них – здобувачі академічної групи БАМПск (н) -22, майстерні нар. арт. України, проф. Лева Сомова та лауреати всеукраїнських театральних конкурсів і фестивалів, виконавці репертуарних вистав Обласного державного академічного Мукачівського драматичного театру та Київської академічної майстерні театального мистецтва “Сузір'я”.

Художний керівник проекту - народний артист України, професор кафедри СМК КНУТД Лев Сомов, український актор театру і кіно, режисер, драматург, хореограф, чотирикратний лауреат професіональної театральної премії “Київська Пектораль”, засновник незалежного проекту “Театральна Біржа”.

1.3. Стислі дані про місце реалізації проекту

На київській сцені мистецького простору "Ковчег", що знаходиться на території Київського національного університету технологій та дизайну, з успіхом пройшла дипломна вистава "Як важливо бути Ернестом". Цей проект став втіленням творчого запалу талановитих студентів кафедри Сценічного мистецтва і культури інституту Культури і креативних індустрій під патронатом кафедри.

Всі етапи роботи над виставою – від перших читок та розбору п'єси до фінальних прогонів і прем'єри – розгорталися на сцені навчального театру "Ковчег". Студенти під керівництвом досвідченого художнього керівника проекту, Лева Сомова, втілювали в життя задуми автора, кропітливо працюючи над постановкою, декораціями, костюмами, світлом та звуком.

Лев Сомов виступив у цій виставі не лише як режисер, але й як сценограф, балетмейстер, автор художнього перекладу твору, а також художник по світлу і звуку. Його багатогранність та професіоналізм стали запорукою успіху проекту.

Важливу роль у створенні атмосфери вікторіанської епохи зіграли костюми та декорації, які були виготовлені студентами майстерні за підтримки НТП "Театральна Біржа". Їхній кропіткий труд та увага до деталей допомогли створити на сцені неповторний світ, де розгорталася дія п'єси.

Дипломна вистава "Як важливо бути Ернестом" стала не лише чудовим досвідом для студентів, але й справжньою окрасою репертуару "Ковчега". Вона подарувала глядачам незабутні емоції та можливість поринути у світ блискучої комедії Оскара Уайльда.

2. ОПИС ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ

2.1. Формулювання фахового завдання кваліфікаційної роботи

Під час роботи над дипломною виставою "Як важливо бути Ернестом" були окреслені наступні ключові цілі:

- Систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних знань і практичних навичок студентів. Вистава стала платформою для практичного застосування здобутих знань та вмінь при розв'язанні творчих завдань.
- Формування навичок роботи у творчому колективі. Співпраця з іншими виконавцями, режисером, художником, балетмейстером, концертмейстером та іншими членами команди дала можливість студентам здобути цінний досвід командної роботи.
- Підготовка до виконавської діяльності. Участь у виставі сприяла розвитку навичок, необхідних для роботи в театрі, на телебаченні, радіо та інших сферах сценічного мистецтва. Це стало важливим кроком у підготовці студентів до професійної діяльності.
- Удосконалення практичних навичок та професійних компетентностей. Робота над виставою дала можливість студентам вдосконалити свої практичні навички та розвинути ключові компетенції, необхідні для успішної кар'єри в театральному мистецтві.
- Виховання високопрофесійного фахівця в царині сценічного мистецтва. Дипломна вистава стала важливим етапом у підготовці фахівців, які відповідають вимогам сучасного ринку праці.
- Розвиток тілесних навичок. Вистава допомогла студентам розвинути пластичність, гнучкість, спритність, виразність, силу та координацію, що є важливими складовими сценічної майстерності.
- Розвиток музичного слуху та почуття ритму. Участь у виставі сприяла розвитку музичних здібностей студентів, що є цінним для виконавців будь-якого жанру.
- Створення художніх образів акторськими засобами. Використовуючи розвинену уяву та чуттєво-художнє сприйняття світу, студенти втілили художні образи на сцені, гідно представляючи задум постановників.

Важливими критеріями підготовки та демонстрації дипломної вистави "Як важливо бути Ернестом" стали:

- Професійна майстерність ведення сценічного діалогу. Студенти продемонстрували вміння використовувати різноманітні виражальні засоби, мовленнєві прийоми та пристосування, щоб впливати на партнера словом. Вони також вміло створювали яскраві мовні характеристики своїх персонажів, ведучи роль у єдиному темпо-ритмічному, інтонаційно-мелодійному та жанрово-стилістичному ансамблі з іншими виконавцями.

- Володіння розвиненим і професійно поставленим мовно-голосовим апаратом та вокальними навичками. Це дозволило їм чітко, виразно та емоційно доносити свої думки та почуття до глядачів.
- Самостійність у роботі над собою. Студенти продемонстрували здатність самостійно займатися акторським тренінгом, підтримувати свою зовнішню форму та психофізичний стан, що є запорукою успішної акторської кар'єри.
- Розвинені навички самостійної творчої роботи. Це дало їм можливість втілювати свої задуми на сцені, не покладаючись на постійну допомогу режисера чи інших акторів.
- Набуття професійних умінь та навичок щодо аналізу п'єси та ролі. Студенти навчилися глибоко аналізувати текст п'єси, розуміти задум автора та втілювати його на сцені.
- Здатність до творчого пошуку та створення художніх образів. Це дозволило їм створювати оригінальні та цікаві інтерпретації своїх персонажів.
- Вміння спілкуватися з глядацькою аудиторією. Студенти змогли налагодити контакт з глядачами та зацікавити їх дією на сцені.
- Готовність до прояву творчої ініціативи. Це свідчить про їхню активну позицію та прагнення до творчого зростання.
- Досвід з розробки, організації та демонстрації творчого проекту. Студенти змогли самостійно організувати та провести виставу, проаналізувати її результати та поділитися своїм досвідом з іншими.
- Виявлення та оцінка набутих фахових компетентностей. Це допомогло їм краще зрозуміти свої сильні та слабкі сторони та визначити напрямки для подальшого розвитку.

Дипломна вистава "Як важливо бути Ернестом" стала не лише знаковою подією для студентів, але й цінним досвідом, який допоможе їм у майбутній професійній діяльності.

2.2. Тема дипломної вистави

Вистава "Як важливо бути Ернестом" у постановці Лева Сомова ґрунтується на п'єсі знаменитого англійського драматурга Оскара Уайльда.

Оскар Уайльд (1854-1900) — поет, драматург і прозаїк, який найповніше втілює у своїй творчості художні принципи англійського естетизму. Знаний своєю гострою дотепністю, яскравими вбраннями і блискучим вмінням вести розмову, Уайльд став однією з найвідоміших особистостей свого часу. На рубежі 1890-х років розвивав свої ідеї про вищість мистецтва в серії діалогів і есе.

"Як важливо бути серйозним" (англ. *The Importance of Being Earnest*) - комедія Оскара Уайльда. Назва комедії є каламбуром — слово *earnest*, що означає англійською «серйозний», співзвучне імені Ернест, яким представляються два герої

п'єси. При цьому скільки серйозними людьми вони не є. Твір належить до групи «великосвітських комедій», написаних Уайльдом у першій половині 1890-х «на догоду філістерським уподобанням». Дія та характери в них відходили на другий план перед розвитком діалогу .

П'єса “Як важливо бути серйозним” Оскара Уайльда — це водночас химерна романтична комедія та гостра сатира на вікторіанське суспільство. Прем'єра відбулася в Лондоні в 1895 році в театрі Сент-Джеймс. Дія фільму відбувається в Лондоні та англійській сільській місцевості наприкінці 19 століття. Головний герой, Джек Вортінг, веде подвійне життя під ім'ям “Ернест”, що призводить до комічних ситуацій та непорозумінь. П'єса відома своїм гострим гумором та витонченим стилем.

Основна подія п'єси — сватання двох егоїстів Джека Вортінга та Алджернона Монкріфа до двох дівчат. Сюжет наповнений фарсовими та мелодраматичними елементами — наприклад, обидва герої, щоб сподобатися своїм обраницям, видають себе за якогось Ернеста, але виявляються викриті. У фіналі з'ясовується, що Джек та Алджернон — рідні брати, більш того, одного з них насправді звать Ернест.

На перший погляд, Уайльд не торкається в цій п'єсі жодних серйозних питань, проте насправді важливе місце в ній займають теми вульгарності та святенництва. Не цурається він і політичних предметів[4]. Корній Чуковський особливо наголошував на значенні образу Сесілі (вихованки Джека), яка займається «поетичним перетворенням мізерного буття»

3. ПРОЦЕС РОБОТИ НАД ДИПЛОМНИМ ПРОЕКТОМ

3.1. Стислий опис дипломної вистави

"Як важливо бути Earnest" - це комедія-фарс, написана Оскаром Вайлдом. Вистава розповідає про двох молодих чоловіків, Джона Вортінга та Алджернона Монкріфа, які створюють вигаданих персонажів для того, щоб уникати своїх обов'язків і розважатися. Джон представляється як "Ернест" у Лондоні, щоб залицятися до Гвендолен Ферфакс, тоді як Алджернон використовує вигаданого "друга", щоб відвідувати сільську місцевість і зустрічатися з Сесілією Кардью. Комічні ситуації і непорозуміння виникають, коли їхні обмани розкриваються.

"Як важливо бути Ернестом" - вперше виставлена у 1895 році, п'єса й досі залишається однією з найпопулярніших робіт Уайльда, завдяки її дотепному діалогу, сатиричному погляду на вікторіанське суспільство та майстерному використанню фарсових елементів.

Вистава піднімає теми ідентичності, соціальних норм і лицемірства, поєднуючи блискучий дотепний діалог з абсурдними ситуаціями. Врешті-решт, персонажі розкривають свої справжні почуття, а всі непорозуміння вирішуються, що призводить до щасливого фіналу.

Сюжет п'єси обертається навколо двох молодих людей, Джона Вортінга та Алджернона Монкріфа. Обидва ведуть подвійне життя, використовуючи вигадане ім'я "Ернест" для втечі від своїх соціальних зобов'язань та насолодитися свободою. Їхні хитрощі призводять до низки кумедних непорозумінь та переплутаних стосунків, коли вони закохуються в двох леді, Гвендолен Ферфакс та Сесілі Кард'ю.

"Як важливо бути Ернестом" - це не просто легка розвага. Уайльд використовує п'єсу, щоб висміяти лицемірство та штучність вікторіанського суспільства, зосередившись на таких темах, як класові відмінності, гендерні ролі та важливість щирості. Він робить це з гострим розумом та дотепністю, створюючи діалоги, які одночасно смішні та глибокі.

Ось деякі з ключових елементів, які роблять "Як важливо бути Ернестом" такою винятковою п'єсою:

Дотепний діалог: Уайльд славиться своїм дотепним та дотепним діалогом, і "Як важливо бути Ернестом" не є винятком. П'єса наповнена блискучими спостереженнями та дотепними репліками, які змусять вас сміятися протягом всієї вистави.

Сатиричний погляд на вікторіанське суспільство: Уайльд використовує п'єсу, щоб висміяти лицемірство та штучність вікторіанського суспільства. Він висміює одержимість класом, поверховість соціальних норм та обмеженість гендерних ролей.

Майстерне використання фарсових елементів: "Як важливо бути Ернестом" - це фарс, і Уайльд майстерно використовує фарсові елементи, щоб створити смішні та

захоплюючі ситуації. Непорозуміння, переплутані особистості та фізична комедія роблять п'єсу динамічною та розважальною.

"Як важливо бути Ернестом" - це класична комедія, яка й досі залишається актуальною та смішною. Це блискуча сатира на вікторіанське суспільство, наповнена дотепним діалогом та майстерним використанням фарсових елементів.

Вистава розділена на 2 дії, загальна тривалість яких складає 2 години 45 хвилин.

Події першого акту (1 год 35 хвилин) розпочинаються у Лондоні, в квартирі одного з головних героїв Елджернона Монкріфа. Проте потім, глядачі, в слід за персонажами п'єси, переносяться до Вулдфорту (передмістя Лондона), де потрапляють до маєтку містера Уордніга, та знайомляться з усіма його мешканцями. Подальша дія відбувається у саду.

У другій дії, що триває 1 годину 10 хвилин, усі події відбуваються всередині маєтку - в розкішній вітальні, де у фіналі вистави буде розіграний віртуозний пасаж пристрастей і несподіваних відкриттів, в якому приймають участь усі герої п'єси.

3.2. Формулювання здобувача освітнього процесу роботи над роллю

Процес роботи над роллю для здобувача освіти включає кілька етапів, кожен з яких є важливим для глибокого розуміння персонажа і успішного виконання ролі. Ось загальне формулювання цього процесу:

1. Ознайомлення з роллю. Зрозуміти загальні риси персонажа, його роль у творі та контекст, в якому він діє. Читання сценарію або літературного твору: Ознайомлення з текстом, вивчення сюжетних ліній та взаємодій персонажів.

Аналіз персонажа: Визначення основних характеристик, цілей та мотивів персонажа.

2. Поглиблене вивчення твору та детальне вивчення персонажа для глибокого розуміння його внутрішнього світу та психології.

Аналіз тексту дає можливість вивчення реплік персонажа, його реакцій та відносин з іншими персонажами. Дослідження контексту в свою чергу допомагає зрозуміти сутність історичного, соціального та культурного контексту твору.

3. Робота над створенням образу персонажа. Формування зовнішнього та внутрішнього образу персонажа:

Фізична підготовка: Робота над жестами, мімікою, пластикою тіла.

Емоційна підготовка: Розробка емоційного стану та настрою персонажа.

Візуальний образ: Підбір костюму, гриму та аксесуарів, які підкреслюють характер персонажа.

4. Репетиції. Відпрацювання ролі в умовах, максимально наближених до вистави.

Індивідуальні репетиції: Робота над монологам, емоційними станами та фізичними діями.

Групові репетиції: Взаємодія з іншими акторами, вивчення мізансцен, синхронізація дій.

5. Зворотній зв'язок і корекція необхідні для поліпшення виконання ролі на основі отриманих зауважень. Аналіз зворотнього зв'язку: Обговорення з викладачем - режисером, прийняття та врахування критичних зауважень. Обов'язково корекція, внесення змін у виконання ролі відповідно до рекомендацій.

6. Остаточна підготовка і вистава де активно проходить підготовка до фінального виконання ролі на сцені. Генеральні прогонні репетиції з костюмами і декораціями. Психологічна підготовка: Налаштування на виступ, подолання хвилювання. Виконання ролі це реалізація всіх напрацювань під час вистави. Після вистави рефлексія, аналіз виконання ролі, оцінка власних досягнень та недоліків, розробка плану покращення на майбутнє.

Цей процес дозволяє здобувачам освіти не тільки зрозуміти і відчувати свого персонажа, але й розвинути свої акторські навички та підвищити загальний рівень професійної майстерності

4. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ КОМПЛЕКСУ ЗАХОДІВ ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ ВИСТАВИ

Оформлення дипломної виставки є важливою частиною процесу захисту дипломної роботи і комплексним процесом. Це можливість продемонструвати свої дослідження, результати та вміння широкій аудиторії. Використання елементів комплексу заходів оформлення може допомогти вам створити вражаючу та інформативну виставку, яка приверне увагу та зацікавить глядачів.

Оформлення дипломної вистави, що включає в себе різні елементи, кожен з яких сприяє створенню цілісного і вражаючого театрального дійства. Нижче подано основні елементи комплексу заходів оформлення дипломної вистави та їх використання:

1. Створення візуального простору, що підтримує художній задум вистави. Декорації: Розробка та встановлення декорацій, які відображають місце і час дії, підкреслюють атмосферу та підтримують драматургічний задум. Реквізит: Вибір та підготовка предметів, які будуть використовуватись акторами під час вистави.
2. Костюм як відображення характеру та соціального статусу персонажів, а також підкреслення стилю та епохи. Підбір костюмів обов'язково це вибір одягу відповідно до характеру персонажа і стилю вистави.
3. Грим та зачіски допомагають у створенні образу персонажа, підкреслення його індивідуальних рис. Грим та використання косметичних засобів для зміни або підкреслення рис обличчя актора. Вибір та створення зачісок щільний, бо вони мають відповідати стилю та епосі вистави.

Всі елементи технічного оформлення дипломної вистави – костюми, реквізит та декорації – були виготовлені учасниками власноруч. Художній керівник кваліфікаційної роботи, Лев Сомов, визначив основну стилістику та напрямок вистави. З самого початку було чітко окреслено епоху та місце дії, які відповідали задуму автора – кінець ХІХ століття, Велика Британія.

Відповідно до цього, всі костюми, використані у виставі, відповідає класичним канонам англійської моди золоті епохи. Реквізит же складався з аксесуарів, які б органічно вписалися в побут жителів вікторіанської Англії.

Фото 1. 2-й акт вистави “Як важливо бути Earnest”.

Фото 2. 2-й акт вистави “Як важливо бути Earnest”.

*Джек Уордінг - Андрій Сергеев, Елджернон Монкріф - Руфат Мамедов
Гвендолен Ферфакс - Анастасія Тарканій, Сесілі Кард'ю - Жанна Залуцька*

*Фото 3. 2-й акт вистави
“Як важливо бути Earnest”.
Джек Уордінг - Андрій Сергеев,
Гвендолен Ферфакс - Анастасія
Тарканій*

*Фото 4. 2-й акт вистави
“Як важливо бути Earnest”.
Джек Уордінг - Андрій Сергеев,
Міс Прізм - Надія Коренчук*

5. ВИСНОВКИ

5.1. Висновки здобувача освіти з приводу створення дипломної роботи

В ході роботи над дипломною виставою "Як важливо бути Ернестом" було втілено в життя всі поставлені завдання, згідно з п.2.1.

Практична реалізація проекту, створення ролі та художнього образу, ґрунтувалася на теоретичних знаннях та навичках, здобутих протягом навчання. Були задіяні специфічні методи та техніки, опановані під час профільних занять та фахових іспитів.

Завдяки залученню значної кількості людей до реалізації проекту, вдалося сформуванати навички роботи у творчому колективі, що нагадує роботу професійної театральної трупи.

Отримано досвід роботи у виставі з кількома складами акторів:

Навчився працювати над однією роллю разом з іншою людиною ("дублювання"). Це передбачало об'єднання зусиль у створенні образу, розподіл репетиційного часу та обмін знахідками. Деструктивна конкуренція була замінена прагненням до спільного успіху.

Набув навички адаптації та підлаштування до роботи з різними партнерами, які також отримали цю роль.

Оволодів правилами роботи в театральному колективі, що включає в себе не лише взаємодію з партнерами-акторами, але й з режисером, балетмейстером, звуко- та світлорежисерами.

Створення образу персонажа потребувало додаткових досліджень:

Ознайомлення з епохою та історико-культурним середовищем, де виникла п'єса.

Вивчення біографії автора та специфіки традицій та життєвого устрою того часу.

Специфічний та алегоричний стиль тексту Оскара Уайльда, насичений метафорами, іронією та сарказмом, зробив опанування мови п'єси надзвичайно складним завданням. Робота з нею потребувала досконалого володіння мовно-голосовим апаратом.

Блискавичний та віртуозний мізансценічний малюнок, запропонований режисером, вимагав надзвичайно розвиненого володіння тілесним апаратом: пластичністю, гнучкістю, спритністю, силою та координацією.

Усе це потребувало кропіткої роботи, що сприяло самостійному розвитку та набуття професійних умінь і навичок, а також їх майстерному застосуванню у роботі над дипломною виставою.

Отриманий досвід та фахові компетенції позитивно вплинуть на мій творчий розвиток та реалізацію в професії, а також послугують стартовим майданчиком для подальшого самовдосконалення.

